Lietas arhīva Nr. AA43-1484-19/12
ECLI:LV:ADAT:2019:1219.A420352016.8.S

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2019.gada 19.decembrī

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesnesis referents Kaspars Berķis,
tiesneši Diāna Makarova un Lauma Paegļkalna

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /pers. A/ pieteikumu par mantisko zaudējumu un morālā kaitējuma atlīdzināšanu, sakarā ar /pers. A/ apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2017.gada 3.aprīļa spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Valsts policijas inspektora 2015.gada 16.aprīļa lēmumu pieteicējs /pers. A/ tika sodīts ar naudas sodu 90 *euro* par administratīvā pārkāpuma izdarīšanu. Pieteicējs sākotnējo lēmumu apstrīdēja augstākā iestādē, kas to atstāja negrozītu.
Pieteicējs vērsās tiesā. Ar Kurzemes apgabaltiesas 2016.gada 20.janvāra spriedumu lietā Nr.119007315 atcelts iestādes lēmums par pieteicēja saukšanu pie administratīvās atbildības un lietvedība administratīvā pārkāpuma lietā izbeigta.

[2] 2016.gada 12.septembrī pieteicējs vērsās ar iesniegumu Valsts policijā, lūdzot piešķirt atlīdzinājumu par mantiskajiem zaudējumiem (izdevumiem saistībā ar aizskārumu veselībai, izdevumiem saistībā ar lēmuma administratīvā pārkāpuma lietā apstrīdēšanu un pārsūdzēšanu) 107 *euro* un nemantisko (morālo) kaitējumu 5000 *euro*, kas pieteicējam nodarīti ar atcelto iestādes lēmumu administratīvā pārkāpuma lietā.

[3] Valsts policija ar 2016.gada 31.oktobra lēmumu Nr.335 atteica pieteicējam nemantiskā (morālā) kaitējuma un mantisko zaudējumu atlīdzinājumu naudā, bet izteica atvainošanos par nemantisko (morālo) kaitējumu, kas pieteicējam nodarīts ar prettiesiski pieņemto lēmumu administratīvā pārkāpuma lietā.

[4] Pieteicējs, nepiekrītot minētajam lēmumam, vērsās Administratīvajā rajona tiesā, lūdzot administratīvā pārkāpuma lietas ietvaros nodarītos zaudējumus un kaitējumu atlīdzināt naudā – 5000 *euro* par nodarīto nemantisko (morālo) kaitējumu un 207 *euro* par nodarītajiem mantiskajiem zaudējumiem. Iesniegtajos pieteikuma papildinājumos pieteicējs lūdza piešķirt atlīdzinājumu 163,50 *euro* par juridiskās palīdzības sniedzēja – zvērināta advokāta – piedalīšanos Administratīvās rajona tiesas sēdē.
Administratīvās rajona tiesa ar 2017.gada 3.aprīļa spriedumu pieteikumu noraidīja.

[5] Izskatījusi lietu apelācijas kārtībā sakarā ar pieteicēja apelācijas sūdzību, Administratīvā apgabaltiesa 2017.gada 8.novembrī apmierināja pieteicēja pieteikumu daļā un uzlika pienākumu Latvijas Republikai atlīdzināt pieteicējam mantiskos zaudējumus 143 *euro*. Apgabaltiesa atzina, ka pieteicējam atlīdzināmi 25,61 *euro* saistībā ar izdevumiem par 2016.gada 4.oktobra iesnieguma sastādīšanu Valsts policijai, 32,01 *euro* saistībā ar izdevumiem par pieteikuma šajā lietā sastādīšanu un 85,38 *euro* saistībā ar izdevumiem par advokāta piedalīšanos tiesas sēdē šajā lietā. Pārējā daļā apgabaltiesa pieteikumu noraidīja.
Valsts policija iesniedza kasācijas sūdzību par Administratīvās apgabaltiesas spriedumu daļā, ar kuru apmierināts pieteikums un nolemts atlīdzināt pieteicējam mantiskos zaudējumus 143 *euro* apmērā.

[6] Ar Senāta 2019.gada 29.oktobra spriedumu Administratīvās apgabaltiesas 2017.gada 8.novembra spriedums pārsūdzētajā daļā atcelts un lieta šajā daļā nodota Administratīvajai apgabaltiesai jaunai izskatīšanai.

[7] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 304.panta pirmo daļu lieta izskatīta rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[8] Ņemot vērā Senāta 2019.gada 29.oktobra spriedumu, lietā apelācijas kārtībā atkārtoti ir izspriežams pieteicēja prasījums par mantisko zaudējumu atlīdzināšanu 143 *euro* apmērā. Lietā nav pārsūdzēts un ir stājies spēkā Administratīvā apgabaltiesas 2017.gada 8.novembra spriedums daļā, ar kuru noraidīts pieteicēja pieteikums par morālā kaitējuma

atlīdzināšanu un mantisko zaudējumu atlīdzināšanu pārējā daļā.

[9] Mantiskos zaudējumus 143 *euro* apmērā lietā veido pieteicēja izdevumi par zvērināta advokāta pakalpojumiem par: 1) 2016.gada 4.oktobra iesnieguma Valsts policijai sagatavošanu; 2) pieteikuma Administratīvajai rajona tiesai šajā lietā sagatavošanu; 3) juridiskās palīdzības sniegšanu Administratīvās rajona tiesas sēdē šajā lietā.

No lietas materiāliem konstatējams, ka 2016.gada 4.oktobra iesniegumu pieteicējs iesniedza, jo 2016.gada 26.septembra lēmumā Valsts policija nolēma pagarināt pieteicēja atlīdzinājuma prasījuma izskatīšanas termiņu un, atsaucoties uz Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likuma (turpmāk – Zaudējumu atlīdzināšanas likums) normām, kas noteic, ka mantiskā zaudējuma esība ir jāpierāda, norādīja, ka nepieciešams, lai pieteicējs paskaidro, kādas tieši darbības tika veiktas, lai panāktu lēmuma administratīvā pārkāpuma lietā atcelšanu, un lūdza iesniegt pierādījumus, kas apliecina ar to saistītos izdevumus (zaudējumus). Atbildot uz šo iestādes pieprasījumu, pieteicējs 2016.gada 4.oktobra iesniegumā paskaidroja, ka viņš prasa atlīdzinājumu par administratīvā pārkāpuma lietas ietvaros nodarītajiem mantiskajiem zaudējumiem – ceļa izdevumiem par nokļūšanu uz vispārējās jurisdikcijas tiesu saistībā ar lēmuma administratīvā pārkāpuma lietā pārsūdzēšanu un nokļūšanu pie juridiskās palīdzības sniedzēja, pasta izdevumiem, ārstēšanās izdevumiem, izdevumiem par to, ka advokāts gatavojis sūdzības pirmās un otrās instances tiesām saistībā ar lēmuma administratīvā pārkāpuma lietā pārsūdzēšanu; ar šo iesniegumu iestādei arī iesniegti dokumenti, kas pieteicēja ieskatā apliecina iepriekš norādīto zaudējumu esību.

[10] Vienlaikus no lietas materiāliem konstatējams, ka gan iestāde, gan pirmās instances tiesa, gan apelācijas instances tiesa ir noraidījusi pieteicēja prasījumu par tiem mantiskajiem zaudējumiem, kuri uzskaitīti pieteicēja 2016.gada 4.oktobra iesniegumā. Iestāde atzina, ka pieteicējam nepienākas prasītais atlīdzinājums, jo viņš nav pierādījis konkrētā veida mantisko zaudējumu esību. Arī pirmās instances tiesa un apgabaltiesa nav atzinusi pieteicēja tiesības uz atlīdzinājumu par minētajā iesniegumā uzskaitītajiem zaudējumiem. Proti, apgabaltiesa 2017.gada 8.novembra spriedumā atzina, ka pieteicējam nepienākas atlīdzinājums par ceļa izdevumiem un ārstēšanās izdevumiem, jo lietā nav pierādīta pieteicēja prasīto izdevumu saistība ar lēmumu administratīvā pārkāpuma lietā.

No minētā izriet, ka atbilstoši apgabaltiesas nospriestajam pieteicējam nepienākas atlīdzinājums par tiem mantiskajiem zaudējumiem, kas, pēc pieteicēja ieskatiem, viņam esot radušies administratīvā pārkāpuma procesa laikā un kurus pieteicējs uzskaitījis 2016.gada 4.oktobra iesniegumā. Tāpat apgabaltiesa ir atzinusi, ka pieteicējam nepienākas naudas izteiksmē izsakāms atlīdzinājums par viņam nodarīto nemantisko (morālo) kaitējumu, jo iestādes lēmums, ka pieteicējam pietiekamu atlīdzinājumu nodrošina lēmuma administratīvā pārkāpuma lietā atcelšana un iestādes atvainošanās, ir pareizs. Administratīvās apgabaltiesas 2017.gada 8.novembra spriedums šajā daļā nav pārsūdzēts un ir stājies spēkā.

[11] Tādējādi secināms, ka strīdus 143 *euro* ir pieteicēja izdevumi par zvērināta advokāta pakalpojumiem, kas saistīti ar juridiskās palīdzības saņemšanu pēc būtības nepamatotu atlīdzinājuma prasījumu izvirzīšanai un uzturēšanai. Taču par mantiskajiem zaudējumiem, kurus izraisījis prettiesisks lēmums administratīvā pārkāpuma lietā, nevar tikt atzīti izdevumi par juridisko palīdzību, kas izmantota, prasot atlīdzinājumu, kas konkrētajai personai nepienākas. Tas būtu pretrunā atlīdzinājuma jēgai – kompensēt tos zaudējumus un/vai kaitējumu, kuru rašanos izraisījusi iestādes prettiesiska rīcība vai lēmums (konkrētajā gadījumā prettiesisks lēmums administratīvā pārkāpuma lietā) (*sk. Senāta 2019.gada 29.oktobra sprieduma šajā lietā 10.punktu*). Ievērojot minēto, apgabaltiesa atzīst, ka konkrētajā gadījumā nav tiesiska pamata piešķirt pieteicējam atlīdzinājumu par izdevumiem par juridisko palīdzību.

[12] Pieteicējs ar Administratīvās rajona tiesas tiesneša 2016.gada 6.decembra lēmumu atbrīvots no valsts nodevas 28,46 *euro* apmērā samaksas par pieteikuma iesniegšanu, kā arī ar Administratīvās apgabaltiesas tiesneša 2017.gada 21.jūnija lēmumu atbrīvots no valsts nodevas 60 *euro* apmērā samaksas par apelācijas sūdzības iesniegšanu.

Tā kā pieteikums tiek noraidīts, saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 126.panta ceturto daļu pieteicējam nosakāms pienākums atmaksāt valstij valsts nodevu pilnā apmērā triju mēnešu laikā pēc sprieduma spēkā stāšanās.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 126.panta ceturto daļu, 307. un 309.pantu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda

noraidīt /pers. A/ pieteikumu daļā par mantisko zaudējumu atlīdzināšanu 143 *euro* apmērā.

Noteikt /pers. A/, personas kods 030478-11753, pienākumu atmaksāt valstij valsts nodevu 88,46 *euro* apmērā triju mēnešu laikā pēc sprieduma stāšanās spēkā un iesniegt tiesai valsts nodevas apmaksu apliecinošu dokumentu.

Spriedumu var pārsūdzēt Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamentā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, kasācijas sūdzību iesniedzot Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesnesis referents K.Berķis

Tiesneši D.Makarova